

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Waldemar Płóciennik (sprawozdawca)

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **S. M.**

skazanego z art. 165 § 1 pkt 1 k.k. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 20 grudnia 2023 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gnieźnie

z dnia 15 maja 2023 r., sygn. akt II K 165/23,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do rozpoznania
Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.**

UZASADNIENIE

W dniu 16 marca 2023 r. Prokurator Rejonowy w Gnieźnie skierował do Sądu Rejonowego w Gnieźnie akt oskarżenia, w którym oskarżył S. M. o to, że:

„I. w dniu 19 grudnia 2021 r. w G. i w P., w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, orzeczonej

wyrokiem III K 529/13 Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto, objętego następnie wyrokiem łącznym VIII K 535/14 Sądu Rejonowego Poznań – Poznań Stare Miasto wiedząc, że jest dotknięty chorobą zakaźną wywołaną wirusem SARS-CoV-2 naraził bezpośrednio wiele osób na zakażenie chorobą zakaźną i realnie zagrażającą życiu oraz spowodował niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia wielu osób powodując zagrożenie epidemiologiczne, poprzez samowolne opuszczenie miejsca izolacji odbywanej w związku z zarażeniem wirusem SARS-CoV-2 i korzystanie ze środków komunikacji publicznej na trasie z G. do P. oraz na terenie P., tj. o czyn z art. 161 § 3 k.k. w zw. z art. 165 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.;

II. w dniu 21 grudnia 2021 r. w G. i w P., w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, orzeczonej wyrokiem III K 529/13 Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto, objętego następnie wyrokiem łącznym VIII K 535/14 Sądu Rejonowego Poznań – Poznań Stare Miasto wiedząc, że jest dotknięty chorobą zakaźną wywołaną wirusem SARS-CoV-2 spowodował niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia wielu osób powodując zagrożenie epidemiologiczne, poprzez samowolne opuszczenie miejsca izolacji odbywanej w związku z zarażeniem wirusem SARS-CoV-2 i korzystanie ze środków komunikacji publicznej na trasie z G. do P. oraz na terenie P., tj. o czyn z art. 165 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.;

III. w dniu 24 grudnia 2021 r. w G. i w P., w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, orzeczonej wyrokiem III K 529/13 Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto, objętego następnie wyrokiem łącznym VIII K 535/14 Sądu Rejonowego Poznań – Poznań Stare Miasto wiedząc, że jest dotknięty chorobą zakaźną wywołaną wirusem SARS-CoV-2 naraził bezpośrednio S. N. wiele na zakażenie chorobą zakaźną i realnie zagrażającą życiu oraz spowodował niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia wielu osób powodując zagrożenie epidemiologiczne, poprzez samowolne opuszczenie miejsca izolacji odbywanej w związku z zarażeniem wirusem SARS-CoV-2 i korzystanie ze środków komunikacji publicznej na trasie z G. do P. oraz na terenie P., tj. o czyn z art. 161 §

2 k.k. w zw. z art. 165 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.”

Do aktu oskarżenia dołączono, w trybie art. 335 § 2 k.p.k., wniosek o wydanie wobec oskarżonego wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i orzeczenie wobec oskarżonego:

- za czyn z pkt I – na podstawie art. 161 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. kary roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;
- za czyny z pkt II i III – na podstawie art. 165 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. kary roku pozbawienia wolności;
- wymierzenie na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. kary łącznej roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności

Wyrokiem z dnia 15 maja 2023 r., sygn. akt II K 165/23, Sąd Rejonowy w Gnieźnie:

1. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu zarzucanego w pkt I, tj. przestępstwa z art. 161 § 3 k.k. w zw. z art. 165 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 163 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;
2. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynów zarzucanych w pkt II i III, tj. przestępstw z art. 165 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oraz z art. 161 § 2 k.k. w zw. z art. 165 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., uznając, że stanowią one ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 165 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 91 § 2 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w pkt 1 i 2 i wymierzył oskarżonemu karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

4. rozstrzygnął o kosztach.

Orzeczenie to nie zostało zaskarżone przez strony i uprawomocniło się bez kontroli instancyjnej.

Kasację od całości opisanego wyroku wywiódł, na korzyść skazanego, Prokurator Generalny, który na podstawie art. 523 § 1, 526 § 1 i 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 k.p.k. oraz art. 25 § 1 pkt 2 k.p.k., polegające na niezasadnym uwzględnieniu przez Sąd Rejonowy w Gnieźnie złożonego wraz z aktem oskarżenia wniosku prokuratora o wydanie wobec S. M. wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie określonej kary bez przeprowadzenia postępowania dowodowego w sytuacji, gdy oskarżonemu zarzucono występkę kwalifikowaną z art. 161 § 3 k.k. w zw. z art. 165 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., z art. 165 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oraz z art. 161 § 2 k.k. w zw. z art. 165 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., a zatem stosownie do brzmienia powołanego przepisu art. 25 § 1 pkt 2 k.p.k., właściwym rzeczowo do rozpoznania sprawy jako Sąd I instancji był Sąd Okręgowy w Poznaniu, co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia przewidzianą w art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k.”.

W konsekwencji tego zarzutu skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. W szczególności oczywiście zasadny okazał się zarzut obrazy art. 25 § 1 pkt 2 k.p.k. Przepis ten stanowi, że m.in. w sprawach o występkę z art. 165 § 1 k.k. orzeka w pierwszej instancji sąd okręgowy. Wszystkie trzy czyny zarzucone, a następnie przypisane skazanemu zaskarżonym kasacją wyrokiem zakwalifikowane zostały m.in. z art. 165 § 1 pkt 1 k.k., a w sprawie orzekał Sąd Rejonowy. Oznacza to, że sąd niższego rzędu orzekł w sprawie należącej do właściwości wyższego rzędu, zatem zaistniała przewidziana w art. 439 § 1 pkt 4 k.p.k.

bezwzględna przyczyna uchylenia orzeczenia. Konsekwencją tego stanu rzeczy stała się konieczność uchylenia wyroku Sądu Rejonowego w Gnieźnie i przekazania sprawy do rozpoznania właściwemu rzeczowo i miejscowo Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.

W zarzucie kasacji nietrafnie podniesiono także, że wydając skarżony wyrok Sąd Rejonowy dopuścił się również obrazy przepisów art. 347 § 3 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 k.p.k. poprzez niezasadne uwzględnienie wniosku prokuratora. Przyjmuje się, że sąd rozpoznający wniosek z art. 335 k.p.k. zobligowany jest na podstawie art. 343 k.p.k. do dokonania kontroli zasadności i legalności wniosku zarówno merytorycznie, jak i pod kątem przepisów prawa materialnego i procesowego. Dopiero po dokonaniu takiej kontroli możliwe są bądź uwzględnienie wniosku, bądź – w wypadku wniosku dołączonego do aktu oskarżenia (art. 335 § 2 k.p.k.) – rozpoznanie sprawy na zasadach ogólnych (art. 343 § 7 zdanie drugie k.p.k.). Rzecz jednak w tym, że kontroli takiej może dokonać tylko sąd właściwy. Przepis art. 35 § 1 k.p.k. przewiduje, że sąd bada z urzędu swą właściwość, a w razie stwierdzenia swej niewłaściwości przekazuje sprawę właściwemu sądowi lub innemu organowi. Sąd Rejonowy w Gnieźnie zobowiązany był zatem do dokonania w pierwszej kolejności kontroli swojej właściwości rzeczowej. Kontrola ta bez wątpienia musi poprzedzać opisaną wcześniej kontrolę wniosku dołączonego do aktu oskarżenia. Nie zmienia w tej mierze niczego odwoływanie się przez skarżącego w uzasadnieniu kasacji do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2014 r., IV KK 278/14, w którym wskazano na potrzebę kontroli wniosku w perspektywie bezwzględnych przyczyn odwoławczych z art. 439 k.p.k. Pomijając realia tego orzeczenia (kwestia pokrywania się, czy częściowego zawierania okresów niealimentacji w dwóch odrębnych sprawach tego samego skazanego), zauważyć trzeba, że z cytowanego przez Prokuratora Generalnego fragmentu tego orzeczenia wynika, że nie przystaje on do rozważanej sprawy, bowiem mówi się w nim o konieczności „dociekania w przedmiocie ewentualnego wystąpienia ujemnych przesłanek procesowych (art. 439 k.p.k.)”, co w oczywisty sposób wiąże się z oceną zasadności wniosku z art. 335 k.p.k., a nie ma nic wspólnego z kwestią badania właściwości rzeczowej sądu.

Kierując się powyższym, orzeczono jak na wstępie.

(K.G.)

[ms]